

JAARVERSLAG BEZWAARSCHRIFTENCOMMISSIE 2021

Binnen de gemeente Helmond worden er veel beslissingen genomen die zijn gericht op rechtsgevolg, wat wil zeggen dat deze beogen een recht, een plicht, bevoegdheid of status te creëren, vast te stellen of teniet te doen. Als een belanghebbende het niet eens is met een dergelijk besluit, dan kan deze belanghebbende hiertegen opkomen door in beroep te gaan bij de rechter. Uit de wet en rechterlijke uitspraken blijkt wie belanghebbende bij een besluit is. In het algemeen geldt dat iemand rechtstreeks door het besluit in zijn belang moet zijn geraakt.

Voordat beroep kan worden ingediend, moet echter eerst bezwaar worden gemaakt bij het bestuursorgaan dat het besluit heeft genomen. Ook voor een bezwaarprocedure geldt het vereiste van belanghebbendheid. Een bestuursorgaan heeft de bevoegdheid om als overheid op te treden, bijvoorbeeld om een vergunning of subsidie te verlenen of om een Wmo-voorziening te verstrekken. Binnen de gemeente zijn de belangrijkste bestuursorganen de gemeenteraad, het college van burgemeester en wethouders (hierna: college) en de burgemeester. Deze bestuursorganen hebben allemaal hun eigen taken en bevoegdheden. Deze staan in de Gemeentewet en in bijzondere wetten.

De gemeente Helmond maakt gebruik van een externe bezwaarschriftencommissie. Dat betekent dat de voorzitter en de leden van deze commissie niet in dienst van de gemeente Helmond zijn. Zij worden ondersteund door een secretaris en een administratief/juridisch medewerker die wel verbonden zijn aan de gemeente Helmond. In verband met het grote aantal bezwaarschriften en diversiteit aan onderwerpen, heeft de bezwaarschriftencommissie in de gemeente Helmond twee kamers.

Kamer 1 adviseert over bezwaarschriften die bijvoorbeeld gaan over omgevingsvergunningen, tijdelijke sluiting van panden of handhaving. Kamer 2 adviseert over zaken die bijvoorbeeld gaan over bijzondere bijstand, subsidies of voorzieningen op grond van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning of de Jeugdwet. De bezwaarschriftencommissie geeft een advies, maar het college van B&W of de burgemeester van de gemeente Helmond neemt uiteindelijk zelf een besluit op het bezwaar. Afwijken van het advies van de bezwaarschriftencommissie kan weliswaar, maar dan moet het college dat wel goed motiveren.

In dit jaarverslag brengt de bezwaarschriftencommissie verslag uit over de behandeling van de bezwaarschriften in 2021. Daarbij wordt een aantal cijfers gepresenteerd over het aantal ontvangen bezwaarschriften, de gevolgde procedure en de wijze en tijdigheid van afhandeling. Daarnaast is in het verslag informatie opgenomen over de gevoerde procedures in beroep en hoger beroep. Tot slot worden conclusies en verbeterpunten aangegeven.

BEZWAARPROCEDURE

Wanneer iemand bezwaar maakt, wordt er altijd eerst gekeken of het bezwaarschrift op informele wijze kan worden opgelost/afgehandeld. Soms hebben bezwaarmakers wat extra uitleg nodig over het genomen besluit. Wanneer ze begrijpen waarom het besluit is genomen, trekken ze het bezwaarschrift vaak in. Het kan ook zo zijn dat er aanvullend onderzoek nodig is, zoals een medisch advies, dat uiteindelijk tot gevolg heeft dat het bestreden besluit geheel of gedeeltelijk wijzigt (dit is vaak het geval bij bezwaarschriften die in kamer 2 worden behandeld). Het bezwaarschrift is dan mede gericht tegen het gewijzigde besluit maar wordt ook in die gevallen regelmatig ingetrokken, omdat met het gewijzigde besluit tegemoet wordt gekomen aan de bewaren die een bezwaarmaker heeft. Wanneer het bezwaarschrift niet op informele wijze kan worden afgehandeld wordt er een hoorzitting ingepland en brengt de bezwaarschriftencommissie naar aanleiding daarvan advies uit.

De bezwaarschriftencommissie hecht grote waarde aan het in elkaars bijzijn horen van de betrokken partijen. Ook in het afgelopen jaar is dit principe in stand gebleven. Natuurlijk zijn daarbij alle corona-richtlijnen van het RIVM in acht genomen.

SAMENSTELLING BEZWAARSCHRIFTENCOMMISSIE

Zoals hiervoor reeds aangegeven bestaat de bezwaarschriftencommissie uit 2 kamers. De leden van kamer 1 adviseren over bezwaarschriften met betrekking tot onder andere bouwvergunningen, ruimtelijke ordening, milieu, handhaving en verkeersbesluiten. In kamer 2 worden bezwaarschriften behandeld op het gebied van het Sociaal Domein, zoals de Participatiewet (bijzondere bijstand), de Wet Maatschappelijke Ondersteuning 2015 en de Jeugdwet, maar ook bezwaarschriften met betrekking tot subsidies, kinderopvang en de Wet basisregistratie personen.

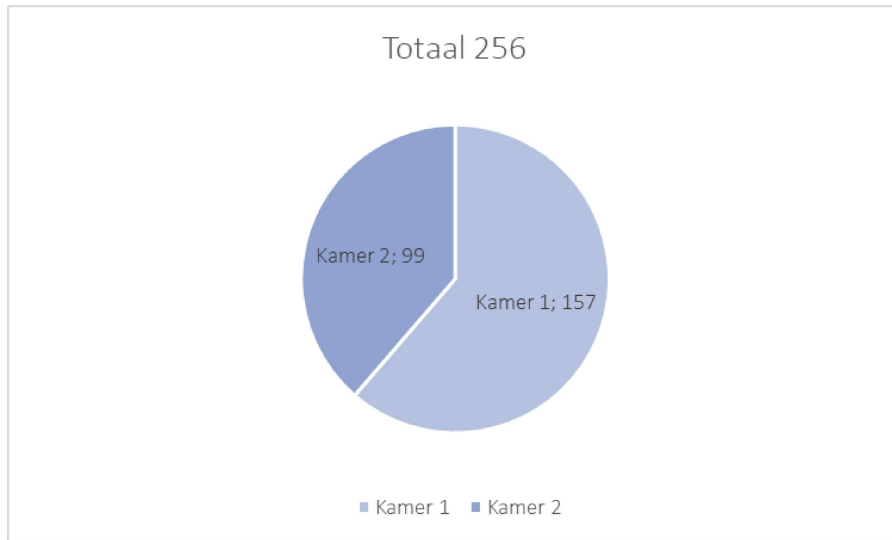
De commissie wordt ondersteund door twee ambtelijk secretarissen. Zij maken geen deel uit van de commissie, maar ondersteunen de commissie bij haar werkzaamheden.

KAMER 1	KAMER 2
Voorzitter: mr. E.T. de Jong	Voorzitter: mw. mr. A.P.M.A. Laeyendecker
Leden: mw. mr. M. Karnata, lid mr. R. Ligtvoet, lid mw. mr. M. Grootjans	Leden: mw. mr. A.J.M. Roestenberg mr. M. Bruin mr. R.M. Brill
Secretaris: mw. M.F.W. Croes	Secretaris: mw. mr. I. Sangster (in 2021)

BEZWAAR ↔ KLACHT ↔ MELDING

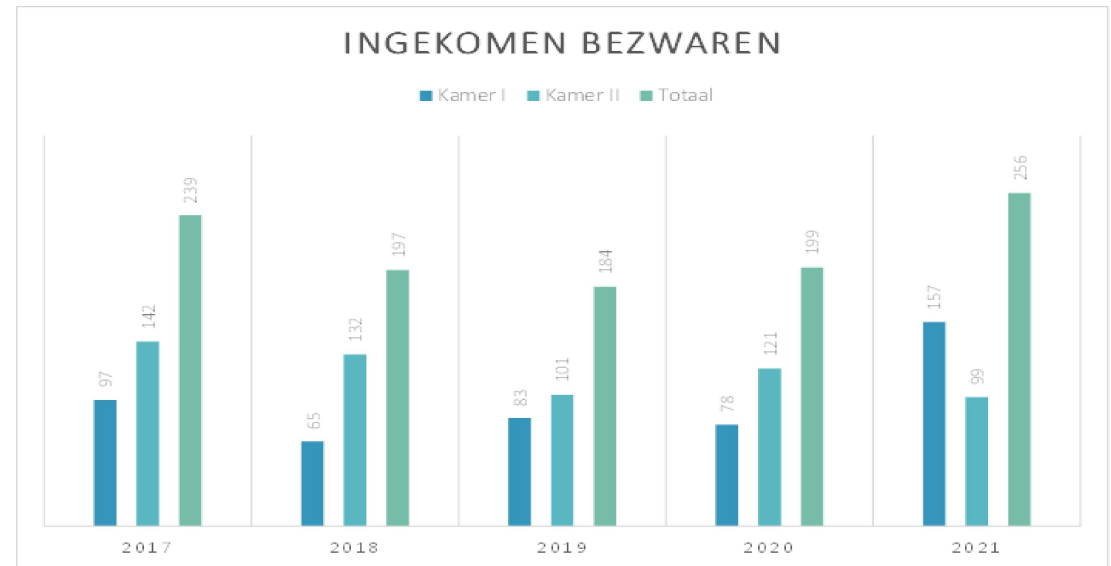
Een inwoner kan ook een klacht indienen of een melding doen. Dit is iets anders dan het maken van bezwaar. Een bezwaarschrift heeft betrekking op de inhoud van een besluit. Een klacht ziet op een gedraging van een medewerker, manager of bestuurder van de gemeente Helmond. Bij een klacht kan het bijvoorbeeld gaan over het niet (tijdig) ontvangen van een reactie of het onheus bejegenen van iemand. Hiervoor geldt een aparte klachtenprocedure. Bij een melding kan gedacht worden aan een omgevallen boom of overlast door hangjongeren. Jaarlijks komen er gemiddeld 8000 van dergelijke meldingen binnen. Dit zijn geen klachten.

AANTAL ONTVANGEN BEZWAARSCHRIFTEN IN 2021

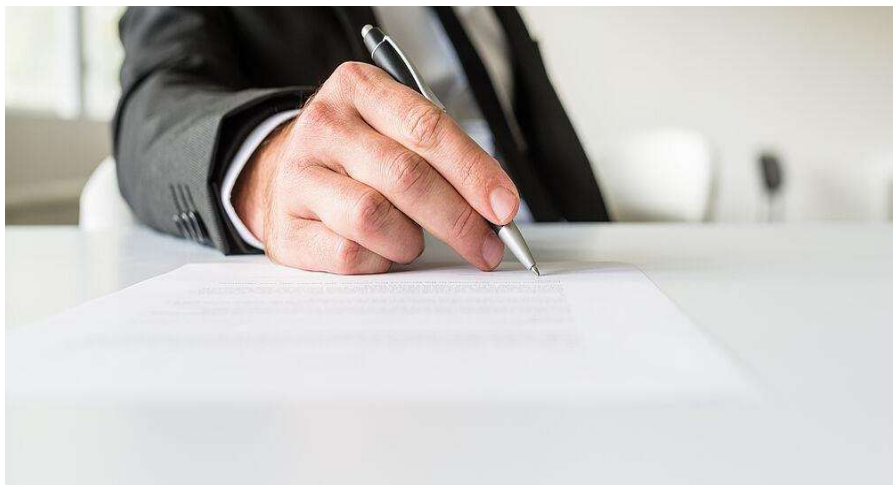

AANTAL ONTVANGEN BEZWAARSCHRIFTEN IN 2021

Er zijn in 2021 in totaal meer bezwaarschriften ingediend dan in 2020. Het verschil is vrij fors (199 in 2020 ten opzichte van 256 in 2021).

Het aantal bezwaarschriften in kamer 1 is ten opzichte van 2020 fors gestegen van 78 naar 157. In kamer 2 is het aantal bezwaarschriften in vergelijking met 2020 wat gedaald van 121 naar 99. Deze daling is moeilijk te verklaren. Bij elk onderwerp zien we een kleine daling.

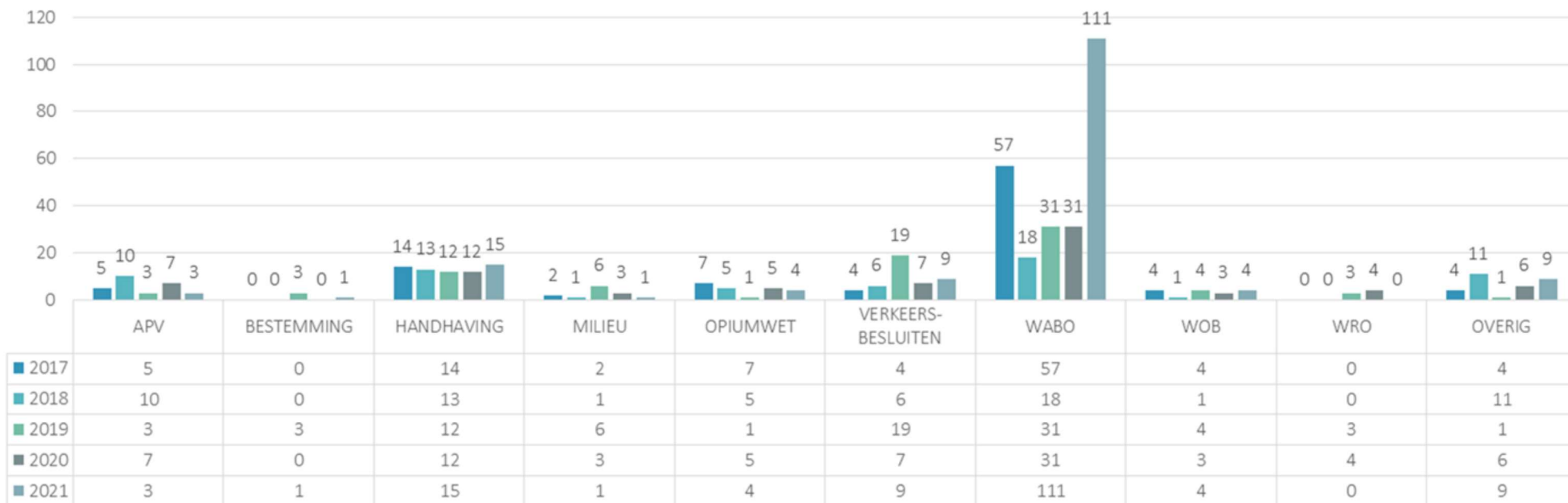

KAMER 1

AANTAL ONTVANGEN BEZWAARSCHRIFTEN PER ONDERWERP

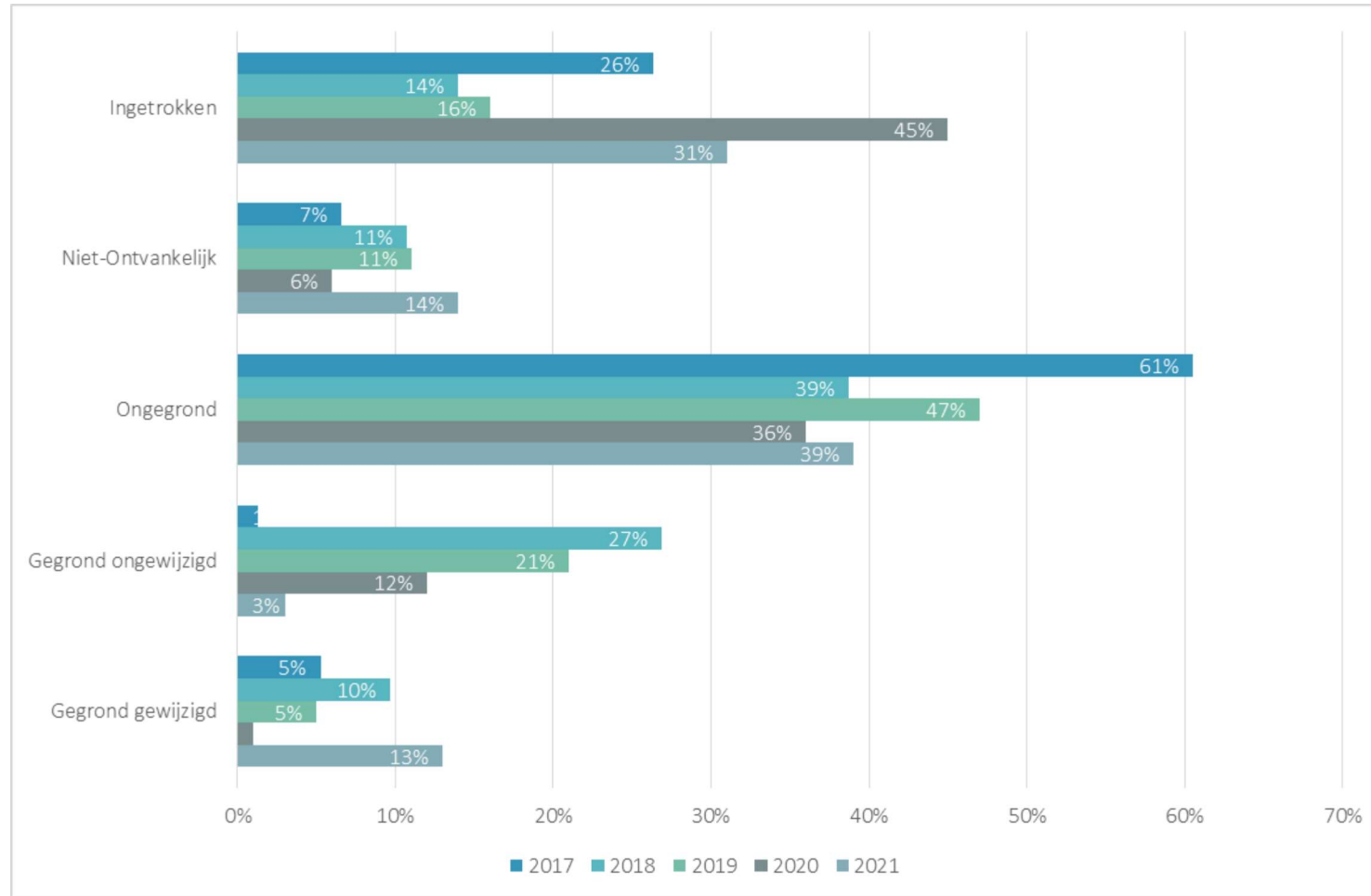
De bezwaarschriften in kamer 1 hebben ook in 2021 weer vooral betrekking op omgevingsvergunningen (Wabo) en handhavingsbesluiten.

Ingekomen zaken per onderwerp

UITKOMST AFGEHANDELDE BEZWAARSCHRIFTEN KAMER 1

De meeste besluiten waartegen bezwaar is gemaakt, zijn na de bezwaarprocedure in stand gebleven.

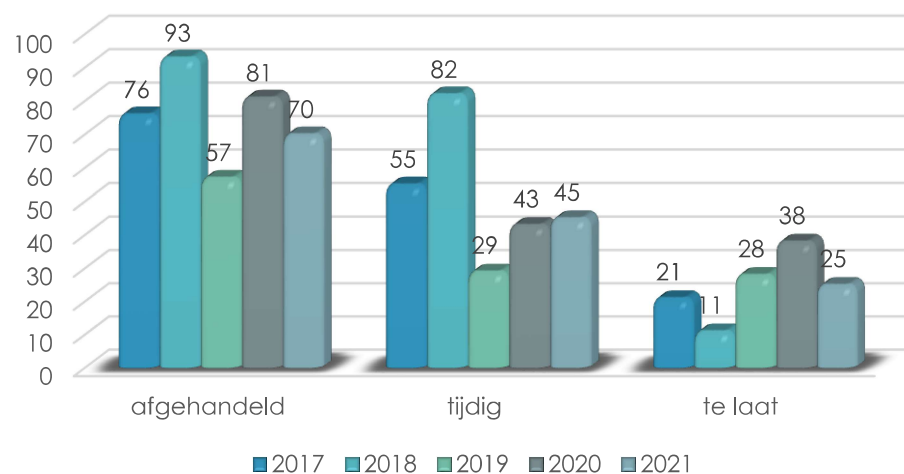
In kamer 1 is 31% van de bezwaren ingetrokken, 39% ongegrond en 3% gegrond ongewijzigd. Met gegrond ongewijzigd wordt bedoeld dat er één of meerdere gebreken aan het besluit zaten die in bezwaar zijn hersteld. Het kan bijvoorbeeld zijn dat het besluit nader gemotiveerd moest worden. Het bezwaar was daarmee gegrond, maar het besluit zelf is niet veranderd (niet herroepen). In 13% van de gevallen is het bezwaarschrift gegrond verklaard en het besluit gewijzigd. Dat percentage was in 2021 een stuk hoger dan in 2020. Dit had te maken met de motivering van de besluiten. 14% van de bezwaren was niet-ontvankelijk. Dit betekent dat niet aan alle formele voorwaarden was voldaan om een bezwaarschrift inhoudelijk te kunnen behandelen. Een bezwaarmaker moet bijvoorbeeld belanghebbende zijn bij het genomen besluit. Een ander voorbeeld is dat het bezwaarschrift moet worden ingediend binnen de wettelijke termijn die daarvoor geldt. Als dat niet het geval is, wordt er niet op de inhoud van het bezwaar ingegaan en wordt het bezwaar (kennelijk) niet-ontvankelijk verklaard. Ook dit percentage was een stuk hoger dan in het voorgaande jaar.

DOORLOOPTIJDEN KAMER 1

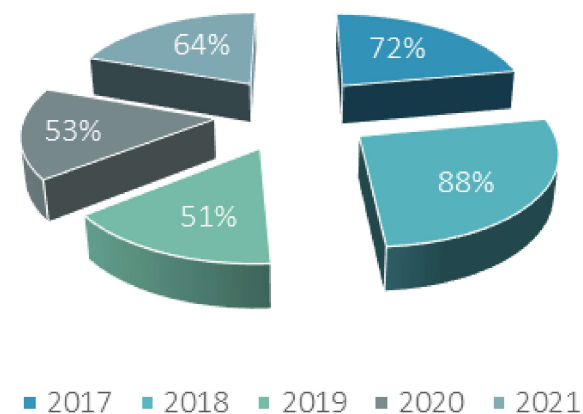
In de Algemene wet bestuursrecht is bepaald dat het college een termijn van 6 weken heeft voor het afhandelen van bezwaarschriften. Als er een externe bezwaarschriftencommissie is ingesteld, geldt een afhandelingstermijn van 12 weken. Deze termijn kan verlengd worden met 6 weken. Langer uitstel is mogelijk als de belanghebbende daarmee instemt.

Uit deze tabel blijkt hoeveel bezwaren er zijn afgehandeld en in hoeverre deze tijdig of niet tijdig zijn afgehandeld. In 2021 is 64% van de bezwaarschriften bij kamer 1 binnen de wettelijke termijn na ontvangst afgehandeld. In vergelijking met voorgaande jaren was de doorlooptijd bij kamer 1 in 2021 een stukje langer.

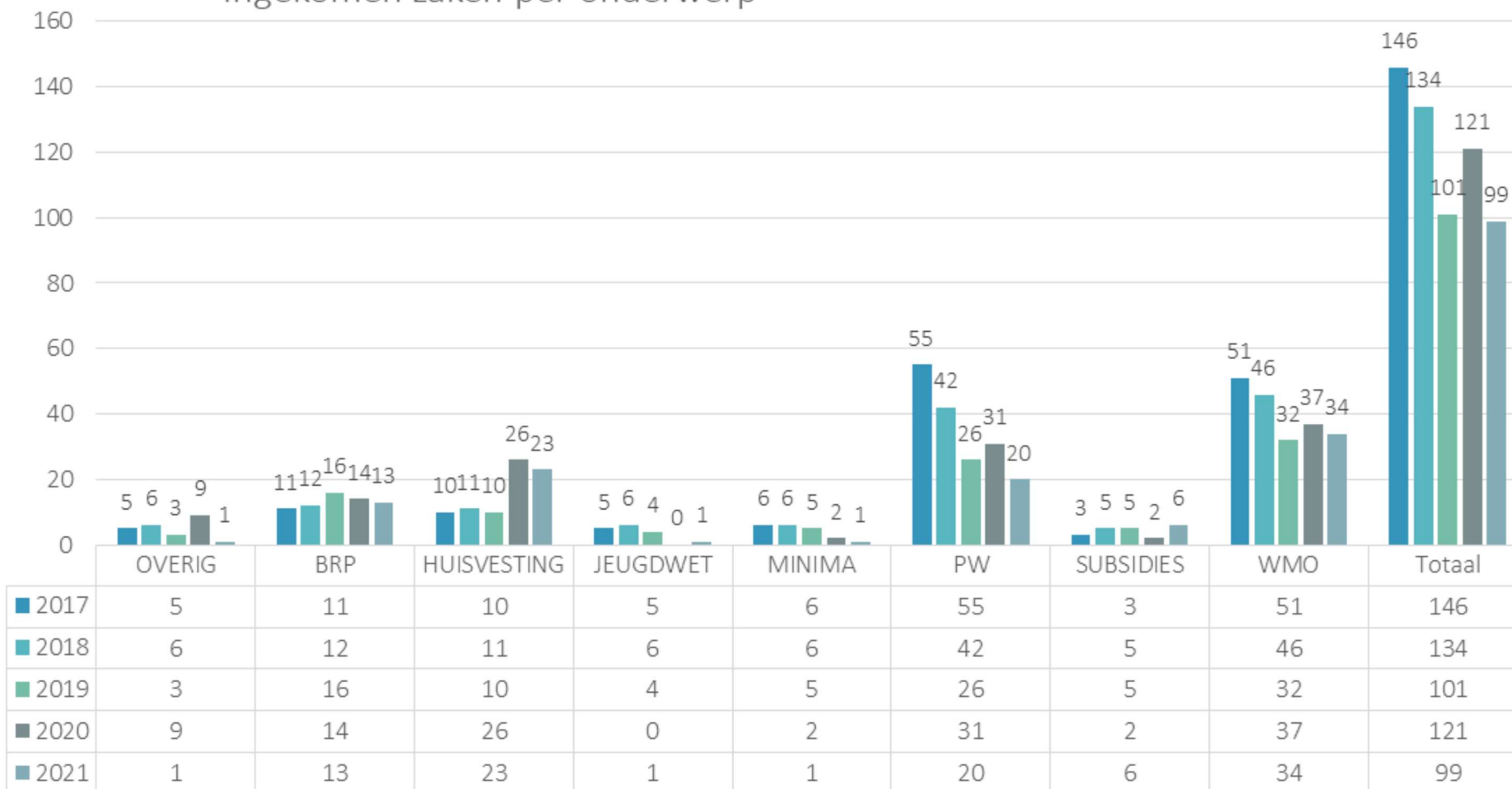
Tijdigheid bezwaar Kamer 1

Tijdig afgehandelde bezwaren Kamer 1

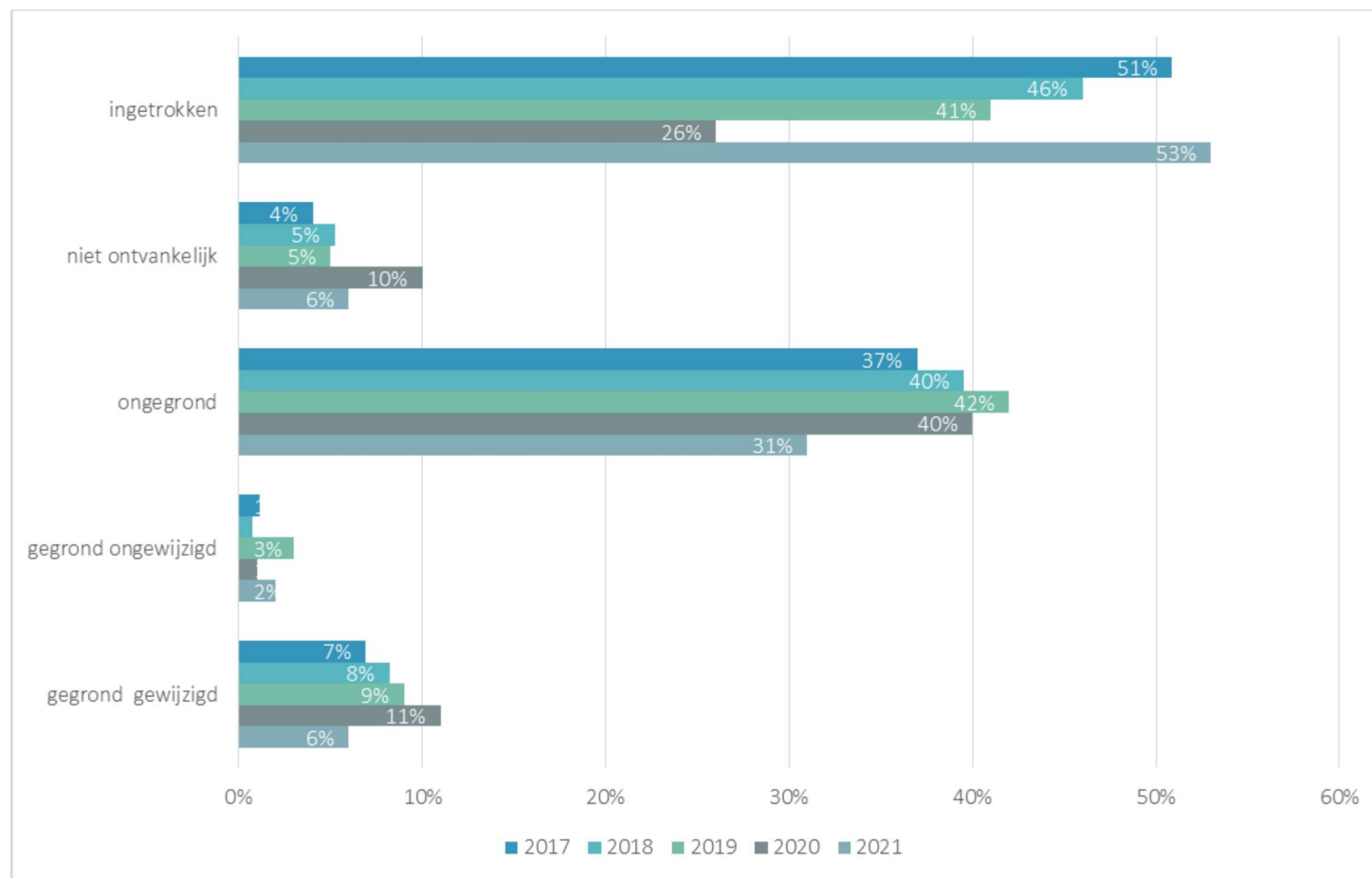
Ingekomen zaken per onderwerp

UITKOMST AFGEHANDELDE BEZWAARSCHRIFTEN KAMER 2

Ook voor kamer 2 geldt dat de meeste besluiten waartegen bezwaar is gemaakt, na de bezwaarprocedure in stand gebleven zijn.

In kamer 2 is 36 % van de bezwaren ingetrokken, 49% ongegrond en 2% gegrond ongewijzigd. In 6% van de gevallen is in bezwaar een ander besluit genomen. Wat opvalt in kamer 2 is dat het percentage ingetrokken bezwaarschriften ten opzichte van de voorgaande jaren weer enorm gestegen is. In 2020 werd nog 36% van de bezwaarschriften ingetrokken.

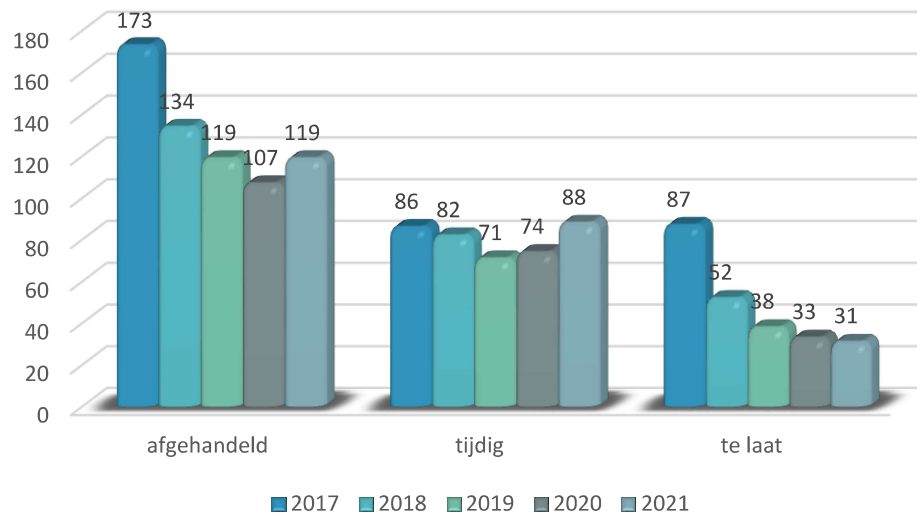

DOORLOOPTIJDEN KAMER 2

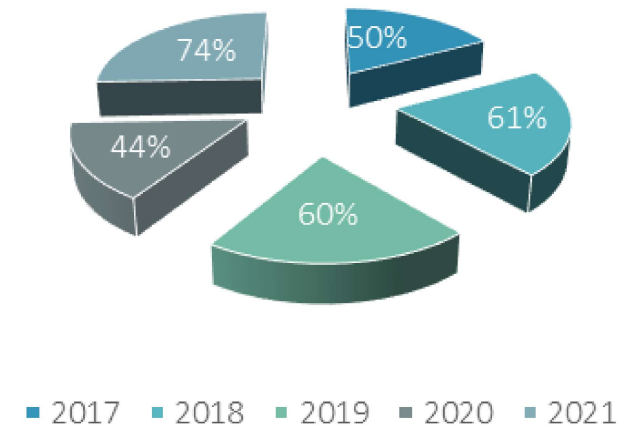
In de Algemene wet bestuursrecht is bepaald dat het college een termijn van 6 weken heeft voor het afhandelen van bezwaarschriften. Als er een externe bezwaarschriftencommissie is ingesteld, geldt een afhandelingstermijn van 12 weken. Deze termijn kan verlengd worden met 6 weken. Langer uitstel is mogelijk als de belanghebbende daarmee instemt.

Uit deze tabel blijkt hoeveel bezwaren er zijn afgehandeld en in hoeverre deze tijdig of niet tijdig zijn afgehandeld. Bij kamer 2 is 74% van de bezwaarschriften tijdig afgehandeld. In kamer 2 zijn de doorlooptijden flink verbeterd. Waarschijnlijk heeft dit te maken met het feit dat er binnen deze kamer flink wat zaken op informele wijze worden afgehandeld en vervolgens worden ingetrokken.

Tijdigheid bezwaar Kamer 2

Tijdig afgehandelde bezwaren Kamer 2

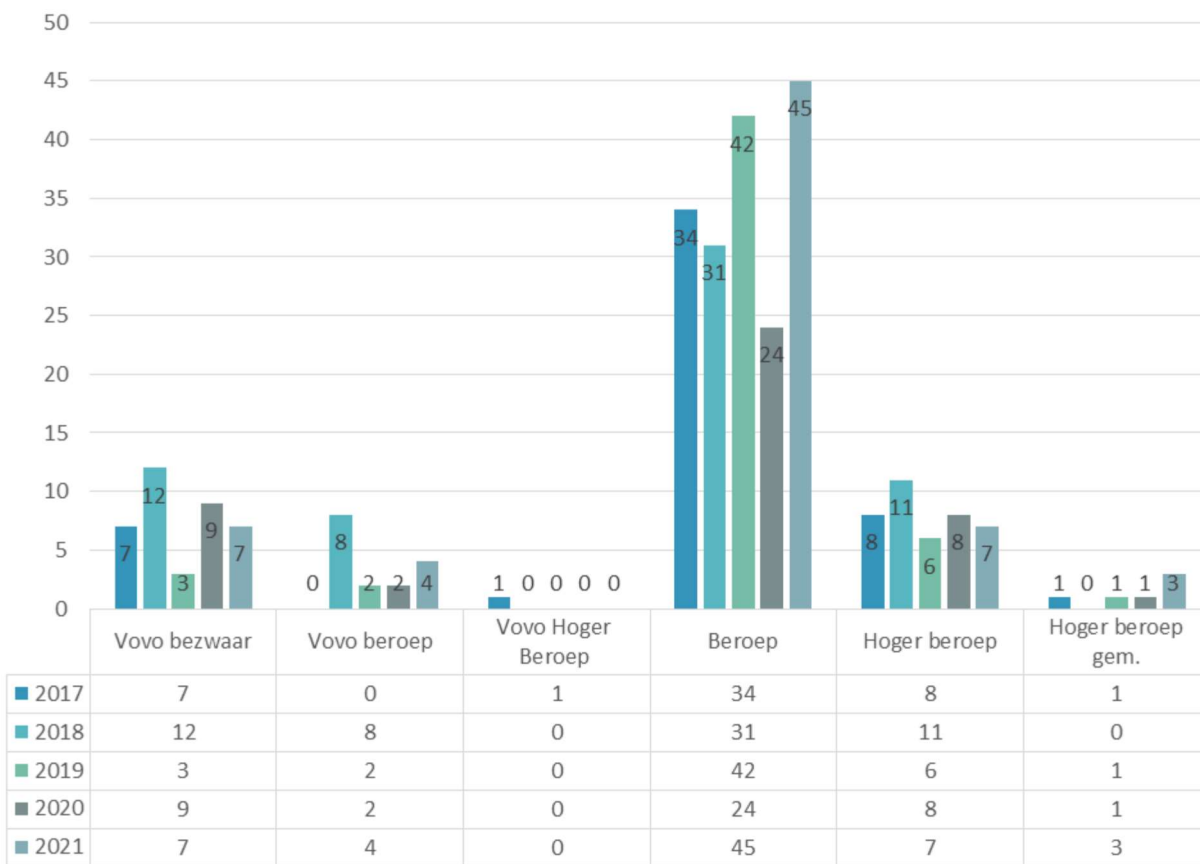

BEROEP

Een belanghebbende kan in beroep gaan tegen een besluit op bezwaar. Daarvoor moet een beroepschrift worden ingediend bij de rechtbank Oost-Brabant in 's-Hertogenbosch. Tegen de uitspraak van de rechtbank is hoger beroep mogelijk bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State in Den Haag of bij de Centrale Raad van Beroep in Utrecht, afhankelijk om wat voor soort zaak het gaat.

Voor hoger beroepszaken op het terrein van kamer 1 is, de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State de hoogste bestuursrechter. Gaat het om beroepszaken op het gebied van het Sociaal Domein, dan moet de belanghebbende zich richten tot de Centrale Raad van Beroep. Het komt niet zo vaak voor, maar ook het college kan in beroep en hoger beroep gaan. Gelijktijdig met het indienen van bezwaar of (hoger) beroep kan een belanghebbende een verzoek om voorlopige voorziening indienen bij de rechtbank of de (hoger) beroepsrechter. In de regel is het verzoek gericht op het schorsen van het bestreden besluit totdat in bezwaar of beroep is beslist.

ingediende beroepszaken

AANBEVELINGEN

De commissie doet onderstaande aanbevelingen voor resterend 2022 en 2023.

AANBEVELINGEN

KAMER 1

1. Het aantal gegronde zaken (ter heroverweging) blijft een punt van aandacht. Het verdient aanbeveling om meer aandacht te hebben voor een zorgvuldige totstandkoming van besluiten en vooral meer aandacht te geven aan de motiveringen van besluiten.
2. Regelmatig wordt pas tijdens de hoorzitting met belanghebbenden gecommuniceerd en gezocht naar een oplossing, zeker bij besluiten die aan de voorzijde een gebrek hebben aan motivering of onderliggend dossier.
3. Het tijdig aanleveren van een verweerschrift is verbeterd maar gebeurt nog niet altijd.
4. De commissie wil opmerken dat het grote waarde hecht aan fysieke aanwezigheid van het bestuursorgaan tijdens de hoorzittingen
5. De commissie vraagt bij het plannen van de hoorzittingen meer aandacht voor een evenwichtiger spreiding van het aantal zaken ondanks dat het secretariaat daartoe al veelvuldig pogingen doet.

KAMER 2

1. Incomplete dossiers
De bezwaarschriftencommissie merkt ondanks de aanbeveling van vorig jaar op dat er nog steeds met enige regelmaat incomplete dossiers worden aangeleverd. Soms ontbreken er voor de behandeling van het bezwaar relevante stukken. Het zou prettig zijn als hier meer aandacht voor is. Wanneer een stuk niet aanwezig is in het dossier, gewoon omdat het er niet is, is dat ook fijn om te weten. Denk bijvoorbeeld aan een schriftelijke aanvraag.
2. Vraagstelling medische adviezen
De bezwaarschriftencommissie merkt op dat de medische adviezen die aan de besluitvorming ten grondslag liggen soms onduidelijk zijn, geen antwoord op bepaalde vragen geven of zelfs oordelen bevatten over zaken waar een medisch adviseur geen uitspraak over mag en kan doen. Denk bijvoorbeeld aan het oordeel van een medisch adviseur dat iemand in aanmerking komt voor een bepaalde voorziening. Vaak hangt dit samen met de wijze waarop de vragen door de consultant aan de voorkant worden geformuleerd. Het is aan te bevelen hier meer aandacht aan te besteden.
3. Zaken sneller bij de commissie
De bezwaarschriftencommissie merkt op dat het soms erg lang duurt voordat zaken op zitting komen. In dit kader wordt gewezen op de beslistermijn. Hier dient meer aandacht voor te komen.
4. Pre-mediation opnemen in verweerschriften
De bezwaarschriftencommissie is op de hoogte van het feit dat de primaire afdeling bij binnenkomst van ieder bezwaar contact opneemt met de bezwaarmaker in het kader van pre-mediation. Wij wensen graag in de verweerschriften terug te zien wat er in het kader van pre-mediation precies is gedaan.
5. Stappenplan beter borgen in proces
In Wmo- en Jeugdwet zaken is in de jurisprudentie door de CRvB een stappenplan ontwikkeld dat in het kader van zorgvuldig onderzoek doorlopen dient te worden. De bezwaarschriftencommissie ziet dit stappenplan onvoldoende terug in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan de besluitvorming. De bezwaarschriftencommissie doet daarom de aanbeveling om dit stappenplan beter te borgen in het proces waarbinnen het onderzoek wordt uitgevoerd.
6. Besluiten beter motiveren inclusief specifiekere verwijzing naar juridische grondslag
De bezwaarschriftencommissie is van mening dat de besluiten beter gemotiveerd kunnen worden. Vaak is de motivering van de primaire besluiten zeer algemeen van aard en zijn de persoonlijke omstandigheden niet of slechts zeer summier omschreven. Daarnaast missen de besluiten een specifieke verwijzing naar de van toepassing zijnde artikelen.